

Илази суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ₯, на по год.
3 ₯, на четврт године 1 ₯,
и 50 поштом.

За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по-
године 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Л И С Т З А П О Л И Т И К У И К Њ И Ж Е В Н О С Т .

Претплата шаље се у пла-
ћеним новцем непосредно
администрацији „Гласа Цр-
ногорца“ на Цетиње, а може
се и картом уплатицом на
пошту у Котор. Донек ши-
љу се уредничтву. Руко-
писи се не враћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 поштом. За веће а
на дуж вријеме мање.

ЦЕТИЊЕ. 25 јануара.

Да ли је заиста цијела влада Г. Саве Групића била дала оставку, на послјије тргла, или се од почетка цијела криза врала само око Г. Баје и његова приједлога за закон о штампи, то сад није од велике важности. Нама је мило што се криза свршила без вишег потреса, а влада неће бити тежко сложити се са скупштином у свакој радњи коју им је народ повјерио.

Овом приликом само ћемо исправити једну погрешку у нашем прошлом броју. Кад је Г. Баја (са својим друговима можда) поднио оставку, скупштина је већ била на окупу, што нам је наш бечки извјештач „заборавио“ био јавити. Ова велика студен хоће да смета и брзојавној жици, те не може да доноси сваки глас на вријеме.

* * *

Кад се глас о оставци цијеле владе Саве Групића проширио по Бечу, писали су се и тамо уводиш чланци о том „невидовном“ догађају. Као ни осталијем, тако ни „Новој Слободној Преси“ не пуца срце за Савом Групићем, само се мршти на глас о Пашићу, који је „сувише покора“ рускоме Цару. Том приликом се „Нова Слободна“ задубљује у философска разматрања о некој болести парламентарног система владавине у Јевропи. Не овапл она скупштина, него само начело скупштине као да се разболело. Као да ништа није више заклоњено од отих праксејских болести. Пошто је поуздане већине. Ето, вели, у српској скупштини готово да нема опозиције: оно мало либерала и један једини, и ако једар напредњак, то је тек да се зове. Но то је тек зло: у такој прилици сама се већина цијена, те се стварају сунарници од јучерашњих пријатеља, који су много жешћи од неконских противника.

Док је било до српске скупштине, те су мисли могле и годити „Новој Слободној“ и цијелој дружини јој. Но што ће ђаво: Тек она у ријечи бијаше, а! закуца жица из Рима: Ваше теорије и овдје се сјајно потврдиле. Baccillus parlamentarismus

разно је италијанску камару, Криспи је дао оставку, изгубивши већину.

Криспи дао оставку? Та не може бити! Зар није јутрос имао већину, велику већину, готово више него што је имају радикали у Србији? Па зар тако? Нека српски селаци, то су тако рећи неписмени људи: али цијел интелегенције питомог грађанства и стародавне, поштите властеле „del bel paese dove il si stona“, то је тек друга работа. Све исто, бацилаус не зна разлике између цара и просјака. Но навалите на Коха, дако би пронашао какву лимфу и против те звијерке.

Испрва се могло мислити, да Криспијева оставка није била озбиљна, да је то само оглед, колико му је још права снага у скупштини, те да ће се за који дан опет вратити на своје мјесто, слично по некада. Но овом приликом као да нема шале; у томе се слажу и пријатељи и непријатељи му у иностранству, управо пријатељи и противници тројног савеза, који се разликују само у мишљењу о пошледицама Криспијева пада. Док Французи ликују, што је пао један ступ тројног савеза, те ће се морати сва грађа потрести, дотле се пријатељи у Бечу и Берлину тјешу, да то неће нанјети никакве штете том савезу, јер пети савез није основан на вољи појединих државника, но на владама и народа.

Немамо потребе трчати пред догађајима својим нагађањем, но ћемо за сад само обратити поглед својих чита лаца на велику невољу у којој се налази Краљ Умберто. И у другоме државама такве неприлике захтјевају брзо ријешење, ту је сваки час година: а камо ли у живахних, нестрпљивих Италијана. У колико је бржи, у колико невидовнији успјех опозиције у Риму, у толико је мучније чекати, и посланицима и народу, на одлуку Краљеву.

Но нема се куда. Краљ ће свакојак морати повјерити састав нове владе којему од воља побједне стране, било Рудинију или Занардонију, то је све исто. Краљ ће по свој прилици том приликом покушати, да спасе сво-

ју спољну политику, или бар да одложи промјене, ако већ није инако, до каква даљег рока, можда до престанка уговора. Таково надање Краљево чини се у толико разложније, што се Криспи у камари није спотакао управо о ријешење збора у иностраној политици, но у питању финансијском, у питању о новом намету на јака цића (данок). Разумије се да се опозиција и том приликом користила, да нападне тројносавезну политику Криспијеву, по прилици као преносорну према Берлину и Бечу, на што је Криспи одговорио, да су његови противници били још покорији. Но не поможе му ни то, на ни сам догађај на граници тузинеко тринполитанској, који се чинише да му је дошао као наручен.

Ми само желимо, да промјена, у колико је буде, на влади италијанске државе, буде на корист нама вазда милог италијанског народа, тог ваздашњег заточника слободе, просвјете и питомости свјетске, тог неуморног чиниоца сваке умјетности и красоте. Ма на што се Краљ Умберто одлучио, нема сумње да ће му одлука бити достојна сина и напљедника уједињеног Италије.

ДОПИСИ.

Љуботињ, 15 јануара (Војвода Петар Вујовић. — Смрт и погреб.)

„Власто томе ко довијек живи,
Имао се рашта и родити.“

(П. П. П. Петров.)

Разнесе се глас, на све стране — да умрије витешки војвода Петар Вујовић.

На 12 овог у петак, обједовао пок. на капио да се мало пригрије сирам сунца — и тако сједећи осјети некаку муку, — па се дигне, али немогући уста — клоне на рукама — а прирече који су се десили близу, исправе старца и уведу га у кућу — а чим га уведу, испусти своју душу.

Ето тако умрије познати војвода Петар Вујовић.

У суботу васијели дан долазили су редови покајања из свега племена — и била је припрема за погреб.

У пољењу рано однесено је тијело покојниково у цркву — а пошто је одслу жана служба Божја и свршено опијело — изнесено је мртво тијело у црквену авлију. —

Оде Јово гором и планином.

— — — — —

Брзо прође девет годинаца,
И вјери се љуби Јованова
Под кријући Јованове мајке;
Да ј' за кога не би ни жалила,
Већ у селу за комшију свога,
Бе ће мајци увјек срце пуцат.
Кад то чула Јованова мајка,
Узела је дивит и хартију,
Па је ситиу књигу написала,
Те је своме опремила сину;
У књижи му 'вако говорила:

„О, Јоване, мој једини сине!
Да си брже пустом двору твојем.
Ја те кумим богом од невоље!
Бјели су ти двори понаљени,
Мила сеја коња прегажена,
Вјерну љуби заробили Турци,
А ја кукам као кукавица.“

Кад Јована књижа допаула,
Књижу пштије, грозне сузе лије.
Ал' му вели сам' честити цар:
„О, Јоване, моја вјерна слуго!
Ова књижа огњем изгорјела?
Какви ли су у њој црни гласи.
Те ти лијеш сузе низ образе?“

Смјерно Јован цару проговара;
„Ова књижа од двора мојега —
Бјели су ми двори понаљени,
Мила сеја коња прегажена,
Вјерну љуби заробили Турци,
Стара мајка цвила у невољу.“
Цар Јовану 'вако бесједно.

Радост и жалост изненада.

(Народне пјесме)

Мајка жени Јова нејакога,
Синоћ га је оженила мајка,
А јутрос му ситна књижа пала
Од онога цара честитог,
Да је брже на цареву војску
Без промјене девет годинаца.
Кад је Јова књижа допаула,
Књижу пштије, грозне сузе лије.
Пита мајка свог Јована сина:
„Ова књижа, огњем изгорјела!
И прије су књиже долазиле,
Ал' не бјеху тако жалостиве.“

Проговара нејаки Јоване:
„Ово ј' књижа цара честитог:
У књижи ме лијено поздравља,
Да сам брже на цареву војску
Без промјене девет годин' дана.“

Онда мајка сину бесједила:
„О, Јоване мој нејаки сине!
Ком' остављаш твоју стару мајку?
Ком' остављаш сестрицу Јелицу?
Ком' оста љаш вјерну љуби твоју?
Ком' остављаш бјеле дворе твоје?“

„На поклон ти бјели двори моји;
Нек те двори сестрица Јелица;
А у дворе љуби Анђелија
Нек мо чека девет годинаца;
А кад прође девет годинаца,
Нек с' удаје за кога јој драго —
Не у село за комшију мога,
Бе ће мајци увјек срце пуцат!“

Л И С Т А К „Г Л А С А Ц Р Н О Г О Р Ц А .“

Поздрав Црној Гори.

Српска мајко — Црна Горо мила,
За слободу многу крв си лила...
Боже живи твога Господара,
Који сјајну будућност ти ствара!...
Је ли крвав бој,
Први трза палом свој;
Је ли бојна мука,
Свим је десна рука:
Мудро војску роди
И увјек побједи! —
Благо теби, храбра крви Обилића,
Доле ти је Славне Куће Петровића!...
Ц'јелог в'јека моли свог:
Штитио Је благи Бог! —
Име ти се блиста на видуку
Ц'једом Српству на понос и дику —
Са мином Србин гледи у те,
Гдје му кршиш трновите путе,
Те лијечиш рану
Косовом задану...
Од онога доба —
Лазарева грба —,
Навијек се, мила,
Тобом крвца лила;
Ти си мелем тежким српским ранама дала,
Слободу си српску храбро очувала...
Ој, поносе Српства свог,
Чувао те благи бог!!

Јануара. 1890. Вељко.

У томе дођоше четири оружане чете војника са својим офицерима и командиром Ником III. Куевцем; по наредби Војеног Министарства — да парадно и уз пуцња ву пушака, испрате свог храброг војводу до његове вјечне куће.

Служба и опијело свршено је до 9 сати — а тада почеше долазити редови покајања из свих племена ријечке и црмичке нахије — тако да ниједно племе из ове двије нахије није изостало а да не дође, да ороси врелим сузама, овога ријетког војводу и јунака црногорског.

Од великог плача, кукања и делека све се горе разлијегаху. Па и Бајице са својим војводом М. Мартиновићем и Зећани дошли су да над овим поколом коју сузу пролију. —

У то стиже параброд прео Скадарског језера — Пресједник државног савјета и министар унутрашњих послова Г. војвода Божо Петровић у пратњи Г. Г. Великосудија Марка П. Вукотића, перјаничког капетана Митра В. Марјиновића, управитеља цетињске вароши Шпира Поповића и неколико гардијста и перјаника.

Готово у 12 сати, мртво тијело војводице узеше: Г. Божо, Г. Марко Вукотић, свјештеници и синови покојног војводе — те га спустише у камену породичну гробницу, уз пуцњаву пушака. — Тада Г. Божо стаде више отвореног гроба и рече (као што је јављено у прошлости броју. Ур.)

Ето тако саранише војводу Петра Вујовића, који је служио вјерно три Господара из данас сретно-владајуће куће Петровића. Код Петра II-ог Петровића Његуша био је перјаник — и почео је служити од 16 година — па је био први капетан у Љуботињу, па сенатор, војвода — војековоћа — — —

Име војводе Вујовића познато је не само у Црној Гори, него и по свјетом српским крајевима, сваки јунак добро познаје име његово. —

Јер „Тајне његове“ и „Тегобе“ — ово би горе жалосније данас пјевале. —

Војвода Петар је пети војвода од куће Вујовића (што ми знамо први је био војвода Мирчета, други војвода Лука, трећи војвода Петар, четврти војвода Филип и пети војвода Петар. Војвода Мирчета био је за вријеме Митрополита из разних брестава. —

Војвода Петар је имао три храбра и јуначка брата: Грујину, пона Марка и Ника. — Од Грујине је остао Митар, од пона Јоко и Мићун, од којих није ни један жив, а од Јока није остало мушког порода; од Ника — Богдја — од Богдја: Петар и Иван. —

Војвода Петар (по свом кажњању) имао је 76 год. Он је прошле године ишао у Србију да се види са својим сином Лабудом; но пошто се у брзо врати, питасмо га, зашто? А он говораше: разбојех се,

„О, Јоване, моја вјерна слуго,

Ти не рони сузе низ образе; —
Ако су ти двори изгорјели,
Љепше ћу ти дворе саградити
Поред мојих, к'о и моји што су;
Што т'је сеја коња прегажена,
Моја сеја и твоја је сеја;
Што ли ти је љуба заробљена,
Вољом ћу те љуби оженити
И даћу ти пола свога блага.“

Али Јован цару бесједио:
„Хвала теби, царе господине,
На бесједи и на дару твојем, —
Аа! ја мрам своје пустом двору.“

Цар му даје три товара блага
И даје му до три пратиоца,
Да га прате преко Новог града.

Кад је Јован кући долазио,
У двор' нађе жубор и весеље,
Стару мајку пред бијеле дворе,
Бе 'но кука као кукавица,
А преврла као ластавица;
Па јој божју помоћ називао:
„Божја помоћ, Јованова мајко!“

Старица му боље приватила:
„Да си здраво, незнана делио!“
Још говори Јово момче младо:
„А бога ти, Јованова мајко,
Која ти је голема невоља,
Те ти кукам и сузе пролијеш?“

Старица му кроз плач проговара;
„Кад ме питаш, право ћу ти казати
Имала сам сина јединога,
К'о синоћ га оженила мајка,
А к'о јутрос ситна књижа дође

на се побојаш да тамо не умрем, те ја брже боље крени да ове старе кости пренесем у своје отаџбаство. —

Ја ћу се овдје зауставити — нећу се упунгати да описујем дјела и заслуге веле-заслуженог војводе Вујовића, по то остављам на онога ко боље умије и ко више зна — о дјелима његовим. —

А ја по кажевању доста знам — али не знам све; нит је његово све лако избројити, унматити и описати.

Црногорски војвода, учитељу вјерности и јунаштва, лака ти црна земља, а вјечни ти спомен међу ове наше свете горе!

Мираш Вукић,
Учитељ.

Кијево, 10 јануара. — Овдашњи универзитет с мјесечним грађанством, прославно педесетогодишњицу знаменитог професора Кијевског Универзитета, Владимира А. Караваева Др. Медицине и хирургије.

На сами дан испуњења педесетогодишњице, лично поздравиле га, кијев. грађ. генерал-губернатор А. Иплатијев, војни генерал-губернатор М. Драгомиров, Почетитељ кијев. ученог округа В. Велијанинов Зернов, сви професори универзитета. Поврх свега, заслужни је професор, за своју ученичност, особито по хирургији, произведен царским указом у најстарији генералски чин, т. ј. постао је дјетињственим тајним саветником. У почет његову дават је објед у „Купеческом клубу“ на којем присуствоваху готово сви проф. универзитета, велики број студената с универзитета и многи друге грађани.

О великим заслугама на пољу науке професора Караваева, држим сувише је спомињати, јер су их готово све руске новине у своје пријеме описале.

Овдашњи српски ђаци спремају се свечано прославити Св. Саву. Програма је већ састављена. Литургију служиће српски свештеник, студент Академије Иван Веснић, говориће се неколико ријечи и, пјеваће се најзвиреније српске пјесме. —

Прву ријеч, рећи ће П. Веснић о св. Сави с религиозног гледишта. Затим студент универзитета Милош Р. Марковић рећи ће о значењу св. Саве међу свијема Србима и поглед на садашње стање српства с критичке тачке. Студент Академије Ваца Прибичевић, рећи ће о заслугама св. Саве на просвјетном попришту. Михаил Зечевић пјеваће уз гусле. Послије биће објед на којем ће присуствовати сви ученици Срби у Кијеву.

Овијех дана вратиће се многи руски Др. из Берлина који бјеху одили у Берлин, да се поближе упознају с лијечењем тоди Коха. За успјех још се не може знати поуздано. У кијеву је ове године велика хладноћа, долазило је поћу до 22 Р. *) Многи ђаци из гимназија и друге учеб. завода, боловали су од тифа, али мало је било случајева смрти.

На универзитету је све мирно и тихо, ђаци са универзитета готово сви су попили на Божићне празнике кућама, изумијајући иностранце и овдашње становнике.

Булварац.

Бар, 15 јануара. — (Светосавска прослава.) Овдашња школска управа својом дописом од 13 ов. м. под бр. 18 доставила је овој општинској управи да ће на дан Св. Саве 14 реч. м. бити свето-савска прослава у основној школи, и не тим је путем замолила општинску управу,

И у нас је било готово толико. Ур. „Г. Ц.“

Од онога цара честитова:
Да је брже на цареву војску
Без промјене за девет година; —
Па га јоште црној мајци нема!
Данас му се љуби преулаје —
Да ј' за кога не би ни жалила.
Већ у селу за комшију мога,
Већ ће мајци увјек срце пуцат.*

Кад то чуо Јово момче младо,
Овако је старој бесједио:
„О бога ти, Јованова мајко,
Је ли тестир у двор улазити?“
Старица му смјерно одговара:
„Тестир ти је, незнана делија,
Тестир ти је за што не би било?!“

Оде Јово кули на чардаке.
Кад је дош'о крај софре свијетле,
Сви су му се свати подицали
И лијено мјесто направили —
Гјено мјесто учело тризезе: —
Прва чаша вина дозакане,
Најпрва ми Јова допадане.

Проговара Јово момче младо:
„О бога вам, кићени сватови,
Је ли тестир једном зацјевати?“
„Тестир ти је, незнана делија,
Тестир ти је зашто не би било?!“
Кад зацјева Јово момче младо —
Танковито, али пласовито: —

„Фала богу, фала великоме!
Гијездо вила тига ластавица,
Вила га је девет година;
Кад девета на измаку била,
Онда ласта гијездо развалила“
Ал' се томе нико не ејетива,

да би то доставила мјесечним старијим властима и грађанству, што је Општина исти дан и учинила најуредније.

На Савин дан у јутро била је литургија у храму Св. Николе на којој је чинио дјетствовао чини свештеник поп Сава Поповић, на служби је било чиниовиштво и грађанство у већем броју, као и ученици и ученице православне вјере. Послије службе Божје била је литија; у толико је ети гао из Мркојевића г. учитељ Марко Лековић са својим ђацима. Иза литије осветила се у школи водича, и у толико су припремили и они који нијесу уз литију могли етићи, а такође и друга лица, за која прије рекох, да им је Општинска управа, особене писмене позиве разаслала била. —

Прије него почнем говорити о програму ове прославе, имам да кажем још и ово: Према доста слабоме положају овог школског здања, ипак је била милина зајести дивно уређену салу женске школе, коју г. г. учитељи и учитељица бијаху окитили сликама, заставама војничким и тробојним и ловорим вијенцима. Послије водокршња пјевали су ученици и ученице паробду химну; за тим је г. уч. М. Лековић говорио бесједу; према прилици данашње светковине.

У свом говору понао је учитељ од потребе умног развитака у човека и о дужности коју је Бог оставио човеку да се усавршава, кад му је даровао свој дар. За тим је разложио значај домаћег васпитања, па је пријепио на прави смјер своје бесједе, на важност школе по развитака и васколик напредак свакога народа, особито српског, од светог Саве на до данас. Бесједу је своју завршио овим ријечима:

Данас у малој али јуначкој Црној Гори под мудром и славном владом личног ни и општељубљеног Господара Николе Бог видимо, да и просвјета сваком даном напредује: тако да, благодарећи очинској бризи и милости Његова Височанства Кија, за, имамо данас, покрај виших школа, основне народне школе и по сељима, у којима садимо млађем нараштају у душу клице сваког умног напретка. На том очинском заузимању и старању Господара Кија за свој народ, ми ћемо, као благодарни синови, зажељети: Му добар успјех у Његовим жељама и предузећима; сваку срећу и добро здравље, те да нам на корнст Црне Горе а на дилу цијелог српства дуго и сретно поживи!

Послије те бесједе декламовала је Ружа Гуранчевића ученица II. разреда: „Молитву св. Саве“; за тим су ђаци пјевали: „Ком младих у жилах“. Иза тога је Панко Гуранчевић ученик III. разреда декламовао: „Мач и перо“ — на су уч.

За овим декламовала је Ваца Ратковића ученица II. разреда: „Гроб“. — А по свршетку ове декламације одјевали су ђаци пјесму: „Црногорском војнику“, по томе је Мурат Качић ученик II. разреда декламовао: „Црногорцу“, а напослјетку пјевали су ученици и ученице: „Онама онама“.

Пошто се прослава по програму свршила, устао је Пресвијетли Паблекун О. III. Милиновић и изразио учитељима и учитељици дубоку захвалност на изреченој бесједи, као и на осталом уређењу лијене Светосавске прославе; за тим је Пресвијетли захвалио, да бине се у опште родитељи дјечнији према могућности старали одгајивати своју дједу, примјером на оно што се из бесједе разумјело, да је св. Сава све своје душевне снаге употребљено на срећу и корнст свога потомства, те да би тим добила ваљане и у свему корисне људе за своје Отаџбаство и Господара свог.

До једина љуби Јованова,
Па се моли два ручна ђевера:
„Пустите ми пребјеле руке,
Да ја одем софри и тризези,
Да ја частим прву ерећу — Јова“.
Два ђевера небу погледаше,
Пустити јој пребјеле руке:
Она оде софри и тризези,
Па зацјева танко иза гласа:
„Благо мени јутрос и до вјјека,
Ево мени прве ереће — Јова!“
И вије се Јову око врата.

Кад виђоше кићени сватови,
Сташе бјежат' кузи низ тамане;
А Јово им тихо бесједио:

„Не бјежите, кићени сватови!
Пиће вино три бијела дана,
Полаћу вам сеестрицу Јелицу.“

Кад то чула Јованова мајка,
Са сином се слатко изљубила,
И од веће ненадне радости
Мртва наде на земљицу црну! —

Пине свати три бијела дана,
Поведоше сеју Јованову;
Јово своју закопао мајку,
Па по двору покупио благо
И бијеле дворе затворио,
Па отиде цару честитоме
И одведе љуби Аћелију.*)

Вељко Радојевић.

*) Ова нас у неколико потијећа на пјесму у II-ог кијан Вуковић — „Марко Краљевић и Мина од Костура“.

По изходу из школе, Општина је понудила Пресвијетлог да би починуо у школској авлији, ђе она жели почастити циједу публику кафеом и по чашницом ракије. Кад се пријепела ракија, Пресвијетли је с осталијима узео чашницу у руку, и издравио Његовом Височанству Господару, да Га свепогући поживи на радост Црне Горе и утјеху свега Српства, пошто се највије стара за опште — Српски напредак, а особито за свако благостање свог многог му народа Црногорског; на што је сва публика ускликнула: Живио Кија!!!

Пресвијетли је обдарно ученике и ученице са 2 наполеона у злато, на што му је упр. учитељ, г. А. Рађеновић, свесрдно захвалио. А Општина је предходно приредила била лијеп објед за мјесне и Мркојевиће ђаке. И тако су ручали сви ученици и ученице и свима учитељи и учитељица са још неким особама. — Било је весеља, игре, пјевања и пуцања из револвера до испред мрака.

Ето тако се просвесио у овој вароши приликом дана Св. Саве — славе свију Српских школа.

Путник.

Котор, 16 јануара. Свети Сава Српска слава! И заиста: Божић, Свети Сава и Крсто име, најљепше су три странеце у душевном животу Србинову.

Светог Саву, свесрпског Светитеља и Просвјетитеља, прославили смо и ове године као и осталијех, на достојни начин. Не само ми Которани, него сва мјеста дуж цијеле наше питоме Боке, најтечање се да колико је могуће више достојни се покажу славе српског Светитеља, Пресвијетлеа и покровитеља, да ни поможе. По свијем нашим основним школама, у „Светосавску молитву“, испјевано је и српских пјесама наших најомиленијих пјесника. И пошто нам све ово мало те данас имамо и што се надамо и још имати долази од Свевишњег, те је и Светосавска слава започела службом божјом — Светом литургијом.

У нашој саборној цркви отслужено је Свету литургију Високопреосвештени Г. Епископ Герасим, уз припомоћ свега которског православног свештенства. Наше родољубиво и за которско грађанство заслужно „Друштво Јединство“ одговарало је на Св. литургији потајно. За времена божанствене службе Г. Епископ изводио је произвести оца Амвросија Рађановића за јеромонаха манастира Праевнице. У пријеме „причасно“, млади свештеник, наш которски капелан, г. Душан Ваљевић, изговорио је лијено језгровито слово, ехидно празнику, и тако, да је управ поборне Сроадије.

Послије литургије, крене литија пут српско православног фондационално-основне школе. У школи је Преосвештени Епископ освештао водичу, а наш нови учитељ, г. И. Ј. Ј. Живановић, вјешто је изговорио Светосавско слово. Пошто су два школска ђака декламовала двије пригодне српске пјесме, свршило се побожни „дио“ Светосавске славе „Светосавском молитвом“.

Толико из православног црква и српских школа у нашој Боци.

„Распоред“ вечерње забаве, коју је приредило наше пјевачко друштво „Јединство“ у дворани наше читаонице на дан Св. Саве, већ смо вам послали. Зато неће бити сувишно да вам и неколико редака о тој прелијеној забави напишем. О нашем „Јединству“ нећемо много простора „Гласу Црногорца“ отимати, јер је наше „Јединство“ познато и признато као врло ваљано пјевачко друштво. Као што ви често спомињете тог нашег драгог брата Шипра Д. Огњеновића, негдашњег нашег управитеља, и његове заслуге за ту нашу „пјевачку друштину“ на видик свијету износите, и ми бисмо одиста тешко сагрјешили, да не споменемо на првome мјесту хоро воју нашег „Јединства“, г. Јована Кадрију. И г. Кадрија заслужује наше признање и захвалност на трудољубивоме настојању и неуморном раду му на добар и лијепи свакидашњи успјех нашег свга милог Јединства.

„Поздрав“, говор друштвеног пресеједника г. Дра. Радојевића Беквића, ма колико нам је позната његова говорничка вјештина, оно нас је вечери све задивило. О распореду те је знаде др. Беквић вјешто удесити, о избору у своме говору родољубивих ријечи и о начину којим те ријечи изговара, заиста се може рећи: достојан и пресеједник свог заслужног друштва.

О трећој тачки: Preludio из првог чина „Балканске Царице“, композицији г. Дионисије де Сарно Сан Борђо, пребало би боље перо и бољи музикални вјештак, него ли је наше перо и наше тремалешно познавање музике, за достојно оцјенити то музикално ремек-дјело. Ми ћемо само казати, да нас је г. де Сарно задивно својом вјешто удешеном мелодијом. И ако је г. де Сарно доста лијених и пределијих — мањих и већих — дјела музикалијех написао, његово „предудио“ које је наша „орхестра“ оне вечери отсвирала, као да је надвисило све.

Мимоилазимо четврту и пету тачку распореда, не зато, ни дао Бог, што не заслужује о тијем тачкама да се позабавимо, него просто за то, да нам штедим простор листу. Биће доста ако само споменемо да су „концерт за Флауте“ (4 тачка) и „народни збор“ (5 тачка) отсвирале и испојане тако, да одговорише цијелим.

Шесту тачку распореда: „Mazurka“ из опере „Промета“, свирала је на клавиру умилата Госпођица Риболли. Својим глатким, еластичним тактом на клавиру увијек нас је Госпођица Риболли да је: Potere volere! У седмој тачки: „У далеком Дренопољу“, из „Балканске Царице“ композицији г. де Сарно, показала се, Госпођица Риболли својим пјевањем достојном и пјесника и композитора — brava la Signorina Riboli! Којем уломком, г. де Сарно постигао је врхунац музикалне вјештине, тим још више, што је г. де Сарно сип лијене Италије. И ако је г. де Сарно италијанска мајка родила он је у својој композицији „Балканске Царице“, изоставио италијанску мелодију; он је обвкао „Балканску Царицу“ у српске алине, а Даниц нам је приказао — узор српско дјевоче. Од прве до посљедње музикалне ноте излив је чисте српске душе.

У мањој игри „Шилве за брашно“ од Симе Сарајлије, наше младе Госпођице Љ. Врхенићева и Д. Рамадановићева и г. г. Паво Савов Мариновић, И. Ђивановић и М. Рамадановић, показаше се достојни питемци богиње Талије. Ако се одузму неки мали и неосјетљиви недостаци, који се обично код дјетаната онајају, сви скупна показаше се оне вечери: младе вјештакине и млади вјештачи.

За осму тачку распореда: „Друштвена Химна“ рећићемо: хвала, од срца хвала, српскоме Ђусти — у г. Јовану Сундечићу и г. де Сарно. Хвала, нека је и нашем „Јединству“ и управи Јединства на онако сјајној вечерњој забави.

О другој дијелу распореда, о „Игранци“, нећемо вам много досађивати. Ко је превалио своју педесету годину, тај не може бити свештеник у храму богиње Терпенкоре. Док су се млади вртили и окретали као па мли, наш је дошеник нијудкао, мало по мало, ово наше добро вино и пијући дочекао 5 часова 15 от јануара 1891.

П—ћ.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

Цетиње, 25 јануара.

Извод из задошћеног писма из Мисира о дочеку Њ. Њ. Ц. Височанства НИКОЛЕ и БОРБА АЛЕКСАНДРОВИЋА, са краљев. грчкијем Престолонашљедником Константином.

Дочек је био, какова живи Мисирци нијесу никад запамтили а може бити ни њихови стари.... Самијех пет мостова (ваљда „славолука“) од железничке штације до руског консулата направили су и украсили Руси, Грци и Французи.

При уласку у Каиро и улицама куда су високи путници имали проћи, толики је свијет напуо био и слегао се, да у томе великоме растојању од силне тјеске није се човек могао помакнути ни назад ни напријед; а на балконима и прозорима бијаше такођер све начичкано као финици у ћесама или сарделе у кутијама. У вече је Каиро изгледало као да је све у живоме огњу од бенгалских пламенова, што су све руководили највише хитри и умјетни Грци (овдје изостављамо оно, што је већ у новинама јављено и познато и о причку и бављењу високијех путника у Мисиру). Вили су и у цркви св. Николе на литургији, коју је са два Митрополита и многијем грчким и арапским свештенством одслужено стољетни близу Патријарх и папа Софроније. Потље литургије одморили се Њ. Њ. Ц. Височанства у Њ. Светости блаженога Патријарха Софронија, ђе су се почастили слаткијем и кафеом, и посједили близу кола уре. —

На дан св. Николе (6. Дек.) опет је служио св. Патријарх, и на великоме „входу“, са двери и са дијеском у рукама, споменуо је нашега Господара Кијаза Николу, Кијагину Милени, престолонашљедника Кијаза Данила и сву владачку породицу.

По свршетку литургије изашао је по обичају у свој п. тр. трон ради дијељења нафоре, имајући на пренм ленту и орден I. реда Данилова, што му га је ономлави послао наш Госпо-

дар кад је Патријарх славио педесетгодишњицу свога владичанства. На ручку пак истог дана, ће бијаше службено свјештенство и неколико мирских особа, подигао се стари Патријарх, као бијели лабуд, те са чашом у руци наздравио здравницу за дуги вијек и добру срећу Књаза и Господара јуначке Црне Горе и свијех чланова владалачке куће, што је све нас Србе из Приморја и Црне Горе врло обрадовало.

М. Х. С.

(Духовне бесједе изван цркве). У неђељу 27. јануара говорише проповијед, ученик III. разреда Богословско-учитељске школе:

Перо С. Мартиновић, „о светковању празника“ на тему шесте Божије заповиједи.

Исте Неђеље држаће критику, ученик истог разреда: Стефан П. Војовић, на проповијед; Јована Вукосавића говорену пред-прошле неђеље, коју ће исти бранити.

(Тоциљајка.) Зима је доба друштвених састанака, доба забав. Љута студен и непродазни шњегови не даду човјеску никуда маћи, по пригоне сву чељад око огњишта. Једва ако сусједи пропрте један до другог, те се пред вече састају; што их је више то им је топлије. По великијем градовима, по пријестоницама, гдје се за благо свашта може добити, тада су у највишем јеку позоришта и концерти, играчке и — скупштине. А у нас, у наше сиротиње, по селима и засеонима, сједишци, сјејала и прела. Па ипак има једна зимска забава која је, поред витешког и господског лова, и најбогатијем, ако не милија од свијех осталијех, а оно занато најздравија, а то је — тоциљајка.

Не она уска тоциљајка, по којој се тоциљају дјеца у опанцима, по она пространа, равна ледена површина, по којој се ваља тоциљати на гвозденим клизалицама. Но за такмичење ваља велика и подуха студен, какова сваке зиме походи само сјеверне крајеве. Тамо је та дивна забава толико омиљела народу, да је нашла и своје пјеснике. Њемачки пјесник Клопшток, који је сјењао чувену Месијаду, посветио је своје најљепше оде тоциљању и тоциљајци. Толико је та забава тамо корисна здрављу, да је садашњи бечки министар просвјете наредио, да се њакови основних школа морају тоциљати, кад год има леда. Што даље на југ, све су ређе такве зиме, тако да јужни народи и не познају те забаве, те немају ни ријечи за тоциљање. Не можемо јемчити, имали такој ријечи трага у санскриту, ал' да је нема у афричких Сомалија, ни у аријачких Јукаваца и Гакаваца, на то бисмо се могли заклети.

Толико су такве зиме ријетке и у нашем појасу, па и у сјевернијим крајевима нашег народа, да су н. пр. Загребчани морали сковати и за то „књижевну“ ријеч, те мјесто тоциљања реку склизаше, а тоциљајку зову склизалиште. Ни Биограђани, и ако је Биоград на ударцу студенем сјеверним вјетрима, као да давно нијесу имали леда, јер и они су заборавили тоциљати се, по се, према Загребу, клизају и, као што читамо у биоградскијем новинама, састављају клизачке друштине.

И на Цетињу су ријетке ледене зиме, и ако смо под погом Љовћеновом, на ком и о Илијину дне има снјега. Ипак се не „клизамо“, по се навијек тоциљамо, кад год има леда. Прије три године било је нешто леда под „јабуком“. Ове године начинила се доста лијена тоциљајка, и ако не много пространа, између Груде и Орлова Крша. Ту се сваки дан, и прије и послје подне, састаје прелијено друштво те ужива и кријени своје здравље у племићкој забави тоциљања. Разумије се да имају и почетници и почетнице, у којих се сваки час могу видјети свакојаки „падежи“. Но, ошпе initium durum, особито на тврдом леда, а и најбољи вјештаци почели су падањем.

Но шта није вјешито, најмање милошћена тоциљајка. Од јуче је објужило, и она је брзо почела старити: свијетло јој се лице нагрдило борама и мрскама и — као да смо јој овим написали читуљу.

(Нова кафаница на Цетињу.) Ту неки дан отворила се је нова, још нигда таква невиђена кафаница на Цетињу, и то скоро одма на уласку у варош. У њој нема ни једног камена, нити иједне трунке влаке; никакве дрвенарије у крову или у зидовима, а о гвожђарији ни помена нема. Ма ни један чав у њој није утвршен.

— Како то може бити? — зашитаће један.

— Па то је лако знати, одговориће други. — Од платна је, а да од шта?

— Добро од платна, по и ту би се шћело бар парче дрвета, па и који би чави сигурно прошао.

— Да није од лишћа?

— Није.

— Од сламе?

— Бог е тобом, шта говориш? Про мисли мало.

— А, пардон! Од снјега је!

— Сигурно да је од снјега, али не да је награђивана, већ просто издубљена у цетињском, за два човјека високом снјежаном друму, који води у варош.

— Па то је нешто ситно, тек да се приповиједа о томе.

— Није ситно није. Слушај! Ти мож да мислиш да је израђена само за 3—4. друга?

— Да богме да мислим тако.

— Вараш се. У њој може стати и до 15. друга, без иједна намјештаја.

— Па каква је то вражја намјештај у њој? Откуд толики простор?

— Хе! Бог га је дао ове године! Ево да ти порекам њен намјештај. У њој су ти с једне и друге стране двије повелике куле, на којима слободно сјести може до 10 друга, за овима опет 4 наслоњаче, у доста пространом реду понамјештене, то је за 14. друга, а и на вратима (унутра) могу стати 3—4. друга, то је за 18. друга пространа, а не за 15, као што ти прије рекох.

— Па?

— Па ти је на средини ње доста повелик стб, на којему се находе и новине за читање.

— Зар и новине?

— И новине, вјеруј ми. Ту ти је: „Глас Црногора“, „Балкан“, који у Биограду излази, „Јавор“, „Босанска Вила“ и други; а о снјежаном, доста повисоком двару вис и календар „Требевић“.

— Можда провадиш паду са мном?

— Боже сачувај! То је истина. Ту ти се воде разговори о свачему, ту се пије, шаши, читају се новине, па и по која јупачка пјесма уз гусле чути се може. Особито у вече, кад је доста лијено освијетљена.

— А од зиме како је?

— Па ту није ни зима телова, колика се замислити може, јер ту нема промаје с једних врата на друга, или с једног прозора на други, пошто нема ништа више до једна врата на која се улази и излази и то је све, а при томе унесе се жара на „сачу“ међу друштво, те је прилично врућина.

— А како је ногама које почивају на снјежаном поду?

— Та нилим је доље као у каквом салону.

— Чудо, бога ми!

— Па знаш још нешто?

— Реци ми.

— Ми имамо и тунел у Цетиње.

— А гдје то?

— Па ту је близу. Неколика корачаја напријед.

— Исто период снјега?

— Да испод снјега, кроз који се пролази из једнога реда кућа у други.

И то нек је сретно!

— И ја вељу, само ипак дај Боже, да их што прије нестане са земље!

Приближежно: П

Књижевност.

†
Др Л. К. ЛАЗАРЕВИЋ.

О скоро преминулом српском књижевнику др Лазу К. Лазаревићу, доносимо, из биоградских листова, ове помене:

29. Децембра прошле године, у 9. час, у вече, испустио је душу, у својој 40. години, др Лаза К. Лазаревић.

У Лази Лазаревићу изгубила је наша књижевност једнога од својих врхунских радника, а српска белетристика — најдаровитијег свога представника. Губитак у толико већи и тежи, што таког и силог дара, са онолико дубоког знања и познавања

људских прилика на пољу српске приповијетке још за сада нема!

У нашој лијепој књижевности са Лазаревићевим радовима настаје нови период; у њему су њени ранији почетци, који су се отргли старих навика дјетињског доба наше приповијетке, наплатили израз и уврстили је у редове напредних књижевности, у којима се блистају многа славна имена. А то су велике заслуге, — управо толике да име Лазаревићево обесмрће у српској књижи. И да мучна болка, која га је напад и у гроб отјерала, није спрјечила овај круни таленат, он би се, судећи по оно мало радова његових, без сумње развио толико снажно, да би његово име дошло да се надмеће у слави са именима других великих писаца.

Остаткајући за другу прилику да оштријим проговоримо о великом губитку који је претријела српска књижа смрћу Лазе Лазаревића, поменућемо да пијесмо сави ми Срби цијенили у њему даровитог приповиједача, него да су ту исту оцјену његовим радовима дали и страници. Његове приповијетке махом су све преведене на стране језике: на француски, њемачки, енглески, талијански, руски, чешки, пољски, дански, и свуд су нашле толико одзива. Нарочито руска критика обратила је на њега своју пажњу и својом урођеном провидљивошћу нашла у њему снагу великих, даровитих умјетника.

Поклони Лазаревић родно се у Шабцу гдје је свршио основну школу и полугимназију, а за тим је свршио гимназију у Биограду и прешао на правни факултет. У последњој години, као одличан љак, буде изабран за државног питомца, али због неких љачких немира, не буде послан, и доврши правни факултет. Тек после овога, као практикант мин. просвјете, буде послан у Берлин да учи медицину, коју је и са одличним успјехом, после прекида за вријеме рата 1876. године. По повратку своје Лазаревић буде одређен за љака у округу београдском, и ту на служби силно се разболи, тако да је од тада његово и иначе обично здравље, почело онадаш, док га болест, чије је зачетке одавно имао, није најзад сурвала.

И као љак, и као грађанин, покојни Лазаревић је уживао опште повјерење и општу љубав.

То се видјело и на погребу.

У неђељу 30. ок. мјес. у 2 часа по подне скупило се многобројно грађанство свију редова, почев од првих великодостојника, код покојниковог стана да му ода последњу почаст. Тијело је изијето у 2 часа и пратица се кренула из хиландарске улице кастријетовом и цариградском на Терезије, па је поред двора сврнула на цркву св. Марка гдје је било опјело.

После опјела, пред црквом, држао је говор др. Владан Ђорђевић, у коме је лијепо изнио заслуге покојниково и као књижевника, и као љака, и као грађанина, оца, мужа, сина. Дубоко потресеним гласом говорник је нацртао слику једнога племенитог човјека, једне велике душе, једне ријетке природе, која је са својим дубоким знањем медицине и природних наука, снајала и дубоку религиозност.

Спроводе се за тим кренуло на ново гробље. На гробу покојниково држао је говор апотекар Ј. Ђурић, а за овим је тијело предато матери земљи.

Нек му је лака српска земља, коју је љубио свом снагом синовље љубави!

„Одјек.“

Изишао је из штампе нов лист **Српски Сион** Неђељни лист за црквено просвјетне и аутономне потребе српске православне митрополије карловачке, са благословом светог Синода. Властник: српски патријарх Георгије. Уредник: Сава Петровић. Година 1. Број 1.

Садржај Божићна посланица П. Св. Српског Патријарха Георгија Бранковића. — Свети Јован Крститељ. Из писма просвјешеног Јерменије, б. вшег епископа Нижегородског. С руског превео Лука Поповић, парох напечачки. — Општајна ријеч, коју је говорио у Старом Футогу 25. нов. 1890. парох Старо-Футошки Милош М. Пашић, полазећи у Јабаљ, гдје је за проту изабран. — Мисли и чувств хришћанина при настану нове године, од Л. В. — У очи расправног црквено-народног сабора. (Мисли о уређењу свештеничке дотајације). Од 1/2 1/2 ш. — Листак: Бјелешке. — Нове књиге и листови. — Поштованој господи сарадницима „Српског Сиона.“

„Српски Сион“ излази сваке неђеље на великом табаку. Цијена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 4 ф., на по годину 2 ф., а на четврт године 1 ф. За стране земље на годину 5 ф. Из Србије прима претплату књижевара В. Валовића у Биограду. Појединачни бројеви стају 10 новч. Претплата и огласи шаљу се накладној штампарији А. Пајевића у дунавској улици у Новом Саду. За огласе и објаве плаћа се 6 новч. од једног реда ситних слова, а за жиг сваки пут 30 новч. Рукописи се не враћају.

ДРУШТВА И ЗАБАВЕ.

Примили смо ове објаве:

XXVIII. друштвена година.

Српско академско друштво „Зора“ у Бечу прославља стогодишњицу од рођења великог српског пјесника

Симе Милутиновића-Сарајлије.

1. На дан св. Саве 14 (26) јануара 1891 г. у 11 часова прије подне свечана служба српском просветитељу св. Сави у капели олд. н. руског посланства.

2. Истог дана у вече беејда е играком у Ронахеровој балској сали I. Seilerstätte. На беејди пјева „Словенско пјевачко друштво“ под управом свога хороваће г. Јухти, а сусједују: гђа Султана Цијуква и г. г. Ото Жерт, члан оркестра бечке ц. дворске опере, и Стеван Живковић, медицинар.

3. У суботу 19 (31) јануара 1891 г. у 8 часова у вече свечана сједишница друштва „Зоре“ са комерсом. На дневном реду: литерарно-историски расправа о књижевном раду Симе Милутиновића-Сарајлије, од г. Ђорђа Ђорђевића, професора.

Чист приход намињен је подизању споменика Сими Милутиновићу Сарајлији. Друштву за потпомагање сиромашних Срба Јака на вел. школама у Бечу“ и „Зорини“ благајни.

Добровољни прилози примају се са захвалношћу. Адреса: „Zora“, Universität Wien.

Одбор.

Распоред II. дијела.

А.

1. Светосавска пјесма, пјевају чланови „Зоре“. 2. Поздрав предсједника. 3. Ј. Маринковић: „Пјесмом срцу“, од Драгутина Илића, пјева мушки збор „Словенског пјевачког друштва“. 4. Ј. Иванисевић: „Љубичице“ (Булић) од Змаја Јована Јовановића, сопран-соло уз пратњу гласовира, пјева гђа Султана Цијуква. 5. Д. Јенко: „Падајуће браво“, од Ђуре Јакшића, пјева мушки збор „Словенског пјевачког друштва“. 6. Ch. Beriot: „Fantaisie de Ballet“. виолончело уз пратњу гласовира, свира г. Ото Жерт. 7. Верди: Отело (I. чин. III. сцена, Отело — Дездемона), пјевају: гђа Султана Цијуква и г. Стеван Живковић. — Гласовир Швајххоферов.

Б.

Игранка. — Војничка капела 46 пуковније.

Академија са играком коју приређује Српско Пјевачко Друштво „Јединство“ у Котору, на дан Српског Просвјетитеља и свог Покровитеља Светог Саве у дворани Српске Читалнице у Котору године 1891.

Програм. 1. Поздрав друштвеног предсједника др. Радослава Квеквића. — 2. Химна св. Саве, пјесма г. Ј. Сундечића, пјева збор уз пратњу оркестра. — 3. Preludio I. Чина из Балканске Царице, свира оркестар од Де Сарио Сан Ђорђо. — 4. Концерт за флаут уз пратњу гласовира из Опере „Дон Себастијан“ од Галиа. — 5. „Народни Збор“, пјева друштвени хор, од Качанског — 6. „Marchable“ из Опере „Прометет“ за гласовир на 6 рука, извршују гђе. Рибоби, Радивовић и Жуткић. — 7. „У далеком Дреновању“, из Балканске Царице, пјева гђа. Рибоби уз пратњу гласовира од Де Сарио Сан Ђорђо. — 8. „Шљиве за брашном“, шаљива игра у једном чину... од Симе Сарајлије. — 9. „Друштвена Химна“, пјева збор уз пратњу оркестра.

* Престављају гђе. Љ. Врчевић и Д. Рамадановић и г. г. П. Маринковић, Н. Биљановић и М. Рамадановић.

ЧИТУЈА.

†

У „Одјеку“, бр. 3. налазимо овај помен:

— † **Моја Гавриловић**. Један стари борац, једна честита старина, Моја Гавриловић држав. саветник у пензији, умро је јуче у подне. Моја Гавриловић родно је 1797. г. у околини Ср. Карловаца. На последњем часу своје, сјетно се свога народа и свога зављаја и зајенгао је: „Друштву св. Саве“, „Кољу Јахача“, „Стрелачкој биоградској дружини“, „Дому за напуштене дјецу“ и карловачкој српској гимназији по 5000 динара у дозовима, са условом, да друштва заједнички дијеле добит од згодита Одем тога оставио је један фонд из кога ће се образовати један младих Србина из Старе Србије.

Тијело родољуба овог биће опјевано у цркви саборној данас у 2 сата по подне.

Нека је слава и вјечни спомен великом родољубу српском, Моји Гавриловићу!

Број 4 истог листа овако јавља о погребу пок. Моје Гаврпловића:

Јуче у 2 часа по подне сахрањен је уз велико учешће чиновничтва свију редова и грађанства државни савјетник у пензији, добри старина Моја Гавриловић.

На опјелу чинодјејствовало је Његово Високопреосвештенство г. митрополит са многобројним свештенством. Опјелу је присуствовао у име Њ. В. Краља, први ађутант Њ. Величанства, Њено Величанство Краљица-Мати, Предеједник Министарства са г.г. министрима, и други великодостојници.

Мир неј је праху патриоте — старца, који је и на последњем часу учинио добра Српству!

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛ. ЦРНОГОРЦА“.

СРИЈЕДАЦ, 19 јануара. — Новинско гласови о скупљању бугарске војске на српској граници сасвим су неистинити. Није се војска ни примичала граници, ни одмицала од ње.

РИМ, 19 јан. — Из Триноља се јавља: Једна чета француских војника из туниских посада дошла је до турских села Узен-Пелута и Хуамета и ту су се утаборили говорници, да је то граница између Туниса и Триноља. У комори је стављено питање, хоће ли због тога бити немира и дали ће то шкодити statu quo у Триполитанској.

БИОГРАД, 19 јан. — Намјесничтво и влада погађају се да приволе министарство да тргне на се оставку. (И ако нема смисла, тако нам јавља бечки корбиро. Француски овако гласи: *Régence gouvernement négocier démission cabinet retirer démission.* — Ко му је *gouvernement*, ко ли *cabinet*, бог би га знао. Ур. Г. Ц.)

ПЕТРОГРАД, 19 јан. — Законом се наређује, да се железница Курск-Харков-Азов откупи за државу. ЛИЖВОА, 20 јан. — У Опорту се побунила војска. Три пука су устали за републику; владин војска опколила их је у општинској кући.

БИОГРАД, 20 јан. — Влада Саве Групића није дала оставку (*pas démissionné*). Радикални клуб јавно је повјерење влади:

РИМ, 20 јан. — При расправи о алкохолу у камари бјеше велика граја. Крени је замјерио десници, да јој је политика према иностранству била покорна (*servile*), ниште да камара јасно гласа. Дневни ред по предлогу Виле, да се владин изјава узме на знање, одбачен је са 186 против 123 гласа. Камара неће даље да расправља. Крени изјави, да ће питати Краља. И за сједнице подиго је Крени Краљу своју оставку. Велика узбуна у политичком и скупштинском свијету.

ОПОРТО, 21 јан. — У побуни бјеше само двојица и нешто царинара. Побуњеници су се предали краљевој војсци, те је побуни крај. Ноћас и јутрос потпуни мир, има око 300 затворених. Посада је појачана. Ни у ком другом крају земље нема буне.

ПЕТРОГРАД, 21 јан. — Пронесени глас о трговачкој кризи у Кијеву, неистинити је.

РИМ, 21 јан. — Краљ је питао предеједничког камаре, што да чини. Предеједник му је рекао, да повјери владу цар. посланику Ди Ру динију.

МАДРИД, 21 јан. — Овдје су прошли избори за кортесе у црном миру. ЦАРИЗ, 21 јан. — Новине пишу, да ће оставка Кренијева бити штетна по тропни савез.

БИОГРАД, 22 јан. — Милосављевић је дошао на мјесто Бајино, остали министри остају.

БЕРЛИН, 22 јан. — Елслегер је постављен за предеједника царинског суда, мјесто Симеона. Геринг је постао савјетник извјештач царске канцеларије.

РИМ, 22 јан. — Краљ је примио Рудинија, по му није још повјерио састављање владе.

ЛИЖВОА, 22 јан. — Изашао је указ који обуставља *habeas corpus*

(закон о личној слободи) и наређује властима да забране новине које покде миру у држави.

БЕЧ, 23 јан. — Бечке и берлинске новине слажу се, да је тројни савез основан на вољи владалаца и народа, те да ће преживјети Кренија.

ПЕТРОГРАД, 23 јан. — „Правит. Вјесник“ јавља, да је Вел. Књаз Ђорђе, због слабости, напустио даљи пут на исток, те се враћа у Атини.

БИОГРАД, 23 јан. — Како новине (које?) разликују, већина радикала у скупштини за то је придржала садашњу владу, да се не би сметало скупштинском раду министарском кривом.

РИМ, 23 јан. — Краљ је данас примио само Заварделија: још није ништа одлучио.

БЕЧ, 24 јан. — Службени лист доноси Тесарев указ, којим прима оставку министра финансије Дунајевскога, поднесу ради слабости, и дарује му велики крст св. Стевана. Уједно поставља за министра финансије Штајбах-а, досадашњег начелника у министарству правде.

Надвојвода Фрањо Фердинанд крећу је синоћ у Петроград: прате га четворица.

РИМ, 24 јан. — Краљ је јучер вијећао са министром Берголе Вијале. Ријешење кризе одложено је до сјутра. Све више је прилике да ће Рудини саставити нову владу.

РИМ, 25 јан. — Краљ још није ништа одлучио. Новине се држе комбинације Ди Рудини, Сарко и Николтера, или Завардели и Бринолоти.

ЦАРИГРАД, 25 јан. — Обнародовано је прале Сулатинов, којим се потврђује погодба у питању селенске патријаршије, како је углављена између министарства и патријаршког одбора.

БИОГРАД, 25 јан. — Обнародовање у новинама Ристићева шема краљици Наталији учинило је велику узбуњу.

СРИЈЕДАЦ, 25 јан. — Новине „България“ јављају, да ће се наставити погодба о трговачком уговору између Србије и Бугарске. Принц Фердинанд примио је Ренид беја, секретара и отоманске комисије, коме је наређено, да се у овом понашању према принцу и буг. влади управља по већини представника вел. држава.

Поруке уредништва.

Г. Викентију Бутејеру, Сплет. — По вашој жељи изјављујемо, да ви нијесте написали Читале пок. Дру. Антонију Бајамонту.

„Путнику“, Котор. — За други број. За ови је доцне етигло.

НАРЕДБА.

Управитељство Општине Цетињске ставља овим до јавнога знања и наређује:

1) Ниједан трговац ни занатлија не смије отворити у овој вароши свој рад без претходнога знања и одобрења Управитељства Општине Цетињске:

2) Који трговац или занатлија узмоли Управитељство Општине Цетињске, да му одобри радити у овој вароши, треба да своју молбу снабдије и укријени свим пужним исправама и доказима, који ће га освједочити довољно способна и могућа у вршењу предузетог рада. О тим пужним исправама и доказима трговац или занатлија може се претходно извјестити код Управитељства Општине Цетињске:

3) Кома се трговцу или занатлији од стране Управитељства Општине Цетињске одобри јавни рад у овој вароши, издаће му се у исто вријеме на ту цијел и штемена дозвола са Општинском одлуком;

4) Који трговац или занатлија последије примљене дозволе са Општинском одлуком не отпочне свој рад у овој вароши за три мјесца, сматраће се последије као да је није ни примио;

5) Ова правила вриједе и за оне трговце и занатлије, који су позвати од овдје већ настањенијех трговаца и занатлија, да их замијене или заступе у њиховоме раду;

6) Који се трговац или занатлија огријешни о правила ове наредбе. У правитељство Општине Цетињске поступиће с њим као с преступником јавнога реда и послуха.

Цетиње, 23 јануара 1891.

Број 130.

УПРАВИТЕЉСТВО
Општине Цетињске.

ОБЈАВА.

Књ. Цр. управа поморске Луке Св. Никола, у својему извјештају од 7 т. м. број 76, јавља, да је на уласку у грло Бојане, на сјеверо-западну (црногорску) страну, вода дубока 4³/₄ млетачке ноге.

Оволико ради знања и владања поморцима.

Број 92.

Цетиње, 19 јануара 1891.

Из канцеларије
ПОМОРСКОГ ОДЈЕЉЕЊА.

ОГЛАСИ.

Пегујући лијено своје тијело, свако може еретно остарити у добром здрављу. — Већина болести долази од крви, зато је сваком најсве тија дужност мотрити добро на радњу крви. — Услијед савјетног испитивања и захваљујући дугом искуству, ми смо успјели саставити лијекове, подобне да очисте и ослабе крв начиним поузданим, брзим а без икаквих неугодних последица, и да очува крвотоку његову правилност.

Ми лијечимо навиком с успјехом (без жива) неке болести од покривене крви, жалосне пошведице тајних навика, уз то слабости, болести коже ране и најстарије, лишајева, опадање косе, костобољу и улоге, исто и све женске болести.

Примамо свако повјерљиво писмо са потанким описом болести и са поштанском марком потребном за одговор.

„Office Sanitas“ Paris

57, Boulevard de Strasbourg, 57

Мимо сваку другу новину!

ОПШТА КУХИЈСКА НАПРАВА.

Коју је признала париска свјетска и бечка пољопривредна изложба, да је најпрактичнија, најкориснија и најпотребнија за сваку кућу, продата је у обје изложбе, у више милијона комада.

Тој направи задивно се сваки живи ко га је гољ видео, и домаћице и дјеча, и сељаци и властела и т. д. и тако је чудо учинио, да су стигле силне наруџбине, одма по првијем огласима о тој чудноватој справи.

„Невјероватно па ипак истинито“

Та справа надмаша све досадашње проваласке и може се употребити за ове потребе:

За 1 минут може се том справом ожулити, огрети или исјећи, по вољи, крунине или ситније, 1 кило кртоле, рене, роткве, хрена, лука, краставца, свакога воћа и т. д.

За 2 минута може се зготовити масла, скорупа или повлаке, за по минута пијене од млијека, шоко-а и т. д.

Даље служи и као микроскоп; увеличава сваку ствар 400 пута, те је много корисна за испитивање јела и пића.

Таква направа од трајне коvine и са неопштењем перима стоји само

3 франка

докле још има спреме.

Шаље само за готово или на ривал су једини

поштомачки завод

S. Altman

Wien, I., Dominikanerbastei, 23.

(15—16)

500

пута увеличана види се свака ствар кроза скоро пронађени

Чудотворни Микроскоп за шпак

који је зато препотребан за сваког трговца, учитеља, ученика, на потребан и користан још и за сваку кућу ради испитивања јела и пића. Уза њ се добија и дуна која је много корисна кратковидима при читању.

Шаље се само за готово или за поштанске марке, цијена

2 франка 50 сантима,

без трошка за сав Исток.

D. Klekner,

(15—20) Wien, I. Postgasse 20.

ЧУД, ЧУД, ЧУД!

Обрадујте одмах своју домаћину јутрос пронађеном кухинском справом, од које је више милијона комада продато на париској свјетској и бечкој пољопривредној изложби.

Још никад невиђена

та справа служи за ове потребе: За 1 минут можете од млијека или скорупа начинити масло, а за по минута млијечну пијену, пијену или пуч од јаја и т. д.

За 1 минут можете ожулити, огрети или исјећи 1 кило кртоле, лука, краставца, роткве, рене и т. д., крунине или ситно, по вољи.

Даље служи та справа као микроскоп; при испитивању јела и пића види се кроза њ свака стварчица 400 пута виша.

Таквој справи састављеној из неопштине коvine и пера цијена је премалена са

3 франка 50 сантима.

Та препотребна справа, ради своје пачувене цијене, уведена је већ у све фамилије бечке и париске и може се добити само у моје старославне фирме, за готово или на ривалеу у све крајеве свијета.

D. Klekner,

(14—20) Wien, I. Postgasse 20.